

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte: Ursache Petru

Judecători: Toma Nadejda, Timofti Vladimir, Alerguș Constantin și Moraru Petru

judecând, fără citarea părților recursurile ordinare, declarate de avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatului Toma Valeriu Grigore și de avocatul Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr Ivan, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 30 octombrie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, în cauza penală privindu-i pe

Toma Valeriu Grigore, născut la 14.12.1957, originar din r-nul Anenii Noi s.Mereni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă, 17/5, ap.74

și

Ciurea Piotr Ivan, născut la 29.01.1959, originar din r-nul Criuleni, s.Tohatin, domiciliat în mun. Chișinău, or. Vadu lui Vodă, str. M.Sadoveanu,81.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.01.2013 – 30.10.2014;

Instanța de apel: 26.11.2014 – 22.12.2015;

Instanța de recurs: 15.03.2016 –21.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 30 octombrie 2014, **Toma Valeriu Grigore** a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.190 alin. (5), la 8 (opt) ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea ce dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani;

- în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare;

- în baza art. 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare.

În conformitatea cu prevederile art.84 Cod penal, pentru un concurs de infracțiuni prin cumul parțial, i-a fost stabilită inculpatului Toma Valeriu pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani.

Ciurea Piotr Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.190 alin. (5), la 8 (opt) ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea ce dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani;

- în baza art. 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare.

În conformitatea cu prevederile art. 84 Cod penal, pentru un concurs de infracțiuni prin cumul parțial, s-a stabilit inculpatului Ciurea Piotr pedeapsa definitivă în formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani 6 (șase) luni cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani.

Măsura de reprimare aplicată în privința inculpaților Toma Valeriu și Ciurea Piotr sub formă de obligare de a nu părăsi localitatea de schimbat în arest, fiind luați sub strajă din sala de judecată, cu menținerea acestei măsuri pînă la intrarea în vigoare a sentinței.

Termenul executării pedepsei urmează a fi calculat din 30 octombrie 2014.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate a fost lăsată fără examinare, explicându-le dreptul de a se adresa în procedură civilă contencioasă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța a stabilit, că Toma Valeriu pe parcursul anului 2008, aflîndu-se în incinta Asociației de Economii și Împrumut "Mereni", amplasată în s.Mereni, r-nul Anenii Noi, deținînd funcția de administrator la SRL "Mercon" cu sediul în s.Mereni, r-nul Anenii Noi, împreună cu directorul de producere Ciurea Piotr și directorul Asociației de Economii și Împrumut "Mereni", Oglindă Valentin sub pretextul investirii în fabrica de conserve din Mereni, sub garanția, că fabrica va întoarce creditul, abuzînd de încredere, a înșelat lucrătorii fabricii de conserve din Mereni care pe numele lor au încheiat contracte de împrumut cu AEÎ "Mereni" și au primit mijloace financiare și anume Lungu Sofia a primit 35000 lei, Gurschi (Ciorescu) Dorina a primit 25000 lei, Gurschi Leonid a primit 25000 lei, Cerchin Ion a primit 30000 lei, Gurschi Ion a primit 25000 lei, Munteanu Vasile a primit 25000 lei, Leahu Sergiu a primit 120000 lei, Cotoman Elena a primit 120000 lei, Bruma Ivan a primit 120000 lei, Cotoman Lilia a primit 25000 lei, Mișcoi Elena a primit 35000 lei, Pisarenco Ana a primit 40000 lei, care ulterior i-au transmis lui Valeriu Toma și Ciurea Piotr, în total fiind transmisă suma de 625000 lei, cauzîndu-le părților vătămate daune în proporții deosebit de mari.

Toma Valeriu pe parcursul anului 2008, aflîndu-se în incinta AEÎ "Mereni", amplasată în s.Mereni, r-nul Anenii Noi, deținînd funcția de administrator la SRL "Mercon" cu sediul în s.Mereni, r-nul Anenii Noi, împreună cu directorul de

producere Ciurea Piotr și directorul AEÎ "Mereni", Oglindă Valentin, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, falsificând semnăturile a încheiat contracte de împrumut cu AEÎ "Mereni" din numele lui Begal Nicolai, Begal Piotr, Begal Veaceslav, Boruc Victoria, Filipașco Gheorghii, Filipașco Vasilii, Flocea Vladimir, Miron Elena, Munteanu Pavel, Pîrău Iurie, Scurtu Vladimir, Timuș Mihail, Tomac Liubovi, Tomac Valentin, Ursachi Gheorghii, Cemețcaia Lidia, Burlacu Ivan, Cerlat Ala, Cotoman Olimpiada, Draguțan Boris, Lungu Ion, Nuța Serghei, Samson Alexandru, Toma Denis, Toma Serghei, astfel însușind mijloace financiare în sumă de 945000 lei, cauzându-i SA "Corporației de Finanțare Rurală" daune materiale în proporții deosebit de mari.

În total Toma Valeriu, Ciurea Piotr și Oglindă Valentin au însușit mijloace financiare în valoare de 1570000 lei.

Acțiunile lui Toma Valeriu și Ciurea Piotr au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Toma Valeriu, deținând funcția de administrator la SRL "Mercon" situată în s. Mereni, r-nul Anenii Noi, în luna septembrie anului 2008 cu scopul de a achita salariile angajaților întreprinderii SRL "Mercon", prin abuz de încredere a cerut ca Iurie Pîrău, care era angajat în calitate de agronom-șef să împrumute o suma de bani, promițându-i restituirea sumei împrumutate în scurt timp. Având încrederea în promisiunile administratorului SRL "Mercon" Toma Valeriu, Pîrău Iurie cu scopul de a achita salariile angajaților întreprinderii, a împrumutat de la Perju Valentin 11200 euro, care conform cursului valutar la 25.09.2008 constituia suma de 247319 lei, pe un termen de rambursare de pînă la 25.03.2009, cu o dobîndă de 3 % lunar. Ulterior, Toma Valeriu după expirarea termenului fixat de rambursare a împrumutului, înșelîndu-l pe Pîrău Iurie a refuzat restituirea împrumutului, astfel cauzându-i părții vătămate Pîrău Iurie daune materiale în proporții deosebit de mari în valoare totală de 247319 lei.

Acțiunile lui Toma Valeriu Grigore au fost încadrate în baza art. 196 alin. (4) Cod penal ca cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Toma Valeriu pe parcursul anului 2008, aflîndu-se în incinta AEÎ "Mereni", amplasată în s. Mereni, r-nul Anenii Noi, deținînd funcția de administrator la SRL "Mercon" cu sediul în s. Mereni, r-nul Anenii Noi în perioada anului 2008, împreună și după o înțelegere prealabilă cu Ciurea Piotr în scopul dobîndirii mijloacelor financiare, aflîndu-se în incinta AEÎ "Mereni", amplasată în s. Mereni, r-nul Anenii Noi a falsificat contracte de împrumut și anume contractul de împrumut nr.156 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Tomac Valentin, contractul de împrumut nr.12 din 09.04.2008 încheiat din numele lui Burlacu Ivan, contractul de împrumut nr.152 din 10.03.2008 încheiat din numele Liuba Tomac, contractul de împrumut nr.147 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Timuș Mihail, contractul

de împrumut nr.148 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Filipaşco Vasilii, contractul de împrumut nr.5 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Toma Denis, contractul de împrumut nr.30 din 23.01.2008 încheiat din numele lui Pîrău Iurii, contractul de împrumut nr.149 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Begal Piotr, contractul de împrumut nr.151 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Begal Nicolai, contractul de împrumut nr.150 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Scurtu Vladimir, contractul de împrumut nr.20 din 23.01.2008 încheiat din numele Victoriei Buruc, contractul de împrumut nr.19 din 24.01.2008 încheiat din numele lui Deaguşan Boris, contractul de împrumut nr.155 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Ursachi Gheorghe, contractul de împrumut nr.154 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Flocea Vladimir, contractul de împrumut nr.72 din 28.01.2008 încheiat din numele lui Samson Alexandru, contractul de împrumut nr.285 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Nuţa Serghei, contractul de împrumut nr.17 din 10.03.2008 încheiat din numele Olimpiadei Cotoman, contractul de împrumut nr.49 din 24.01.2008 încheiat din numele lui Toma Sergiu, contractul de împrumut nr.307 din 12.09.2008 încheiat din numele Ala Cerlat, contractul de împrumut nr.153 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Filipaşco Gheorghii, contractul de împrumut nr.29 din 24.01.2008 încheiat din numele Lidiei Cemeţcaia, contractul de împrumut nr.21 din 23.01.2008 încheiat din numele lui Miron Serghei, contractul de împrumut nr.145 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Begal Veaceslav, contractul de împrumut nr.146 din 10.03.2008 încheiat din numele lui Muntean Pavel, contractul de împrumut nr.28 din 24.01.2008 încheiat din numele lui Miron Serghei, contractul de împrumut nr.50 din 24.01.2008 încheiat din numele lui Lungu Ion cu AEÎ "Mereni" și dispoziție de plată nr. 232 din 13.03.2008 din numele lui Tomac Valentin, dispoziție de plată nr.236 din 13.03.2008 din numele lui Begal Nicolai, dispoziție de plată nr. 435 din 14.04.2008 din numele lui Burlacu Ivan, dispoziție de plată nr. 234 din 13.03.2008 din numele lui Begal Petru, dispoziție de plată nr. 256 din 13.03.2008 din numele lui Toma Denis, care sunt documente oficiale și care acordă drepturi. În baza documentelor falsificate a primit ilegal mijloace financiare în valoare totală 945000 lei, cauzându-i SA "Corporației de Finanțare Rurală" daune materiale în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Toma Valeriu Grigore și Ciurea Piotr Ivan au fost încadrate în baza art. 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal ca confecționarea, deținerea, și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două persoane, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată au declarat apel avocatul Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr Ivan și apel comun avocații Vasile Nicoară și Ion Vicol în numele inculpatului Toma Valeriu.

3.1. Avocatul Grigorii Placinta în apelul declarat în numele inculpatului Ciurea Piotr Ivan a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ciurea Piotr să fie achitat.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele argumente:

- părțile vătămate care au semnat personal contractele de împrumut și dispozițiile de plată fiind audiate în ședința de judecată au confirmat faptul că banii au fost luați pentru necesitățile fabricii de conserve din Mereni;

- nici una din părțile vătămate nu au declarat că au pretenții față de Ciurea Piotr atât materiale cât și morale;

- martorii audiați în ședința de judecată au declarat că știau cu certitudine că banii luați cu împrumut erau folosiți pentru necesitățile fabricii. Despre aceasta denotă și scrisorile de garanție eliberate din numele conducerii fabricii;

- în ședința de judecată au fost cercetate contractele de gaj care erau încheiate de către administratorul SRL „Mercom” cu AEÎ „Mereni” pentru garanția de achitare a împrumutului pentru persoanele fizice, lucrători a fabricii, care au luat împrumut mai mare de 25000 lei. Aceste contracte au fost confirmate notarial și nu pot fi considerate false (f.d.199-215 Vol. V);

- consideră că toate probele prezentate de acuzatorul de stat și examinate în ședința de judecată au demonstrat faptul că banii primiți în baza contractelor de împrumut au fost primiți la fabrică unde și s-au folosit pentru organizarea producției, care la începutul anului 2009 depășea suma de 5000000 lei și nici de cum nu indică la însușirea lor de Ciurea Piotr și Toma Valeriu;

- conform raportului de expertiză din 28.12.2011 nu a fost posibil de stabilit de cine au fost semnate dispozițiile de plată din numele lui Minciuna Pavel, Begal Veaceslav;

- acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă prin care s-ar fi dovedit că Ciurea Piotr a întocmit din numele cuiva contracte de împrumut, falsificându-le.

3.2. Avocații Vasile Nicoară și Ion Vicol în apelul comun declarat în numele inculpatului Toma Valeriu au solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Toma Valeriu să fie achitat.

În motivarea apelului avocații au invocat următoarele argumente:

- toate faptele pretinse a fi prejudiciabile, instanța le-a calificat în mod abstract;

- instanța de fond nu a constatat că Toma Valeriu ar fi dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. În așa mod, nu poate fi justificată condamnarea inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal;

- faptele descrise de instanța de fond ca fiind prejudiciabile, prevăzute de legea penală, nu reprezintă altceva decât elemente ale raportului juridic civil, care nu pot fi soluționate decât în cadrul unui proces civil în cadrul procedurii contencioase. În confirmarea acestui fapt sunt și hătărârile judecătorești adoptate pe marginea faptelor puse la baza acuzațiilor penale;

-invocă că sentința emisă în speță nu corespunde celor mai elementare exigențe. În sensul art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, persoana nu poate deține calitatea de bănuț mai mult de 3 luni, cu excepția cazului, cînd cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi, termenul respectiv se prelungește pînă la 6 luni. Prin ordonanța de pornire a urmării penale din 18.10.2010 inculpatul Toma Valeriu a fost vizat în mod direct ceea ce înseamnă că și cauza penală a fost pornită în privința lui. Prin urmare, termenul limită de punere sub învinuire a inculpatului a expirat la 3 luni după data de 18.10.2010, la data de 19.01.2011;

-inculpatul a fost pus sub învinuire, după data de 19.01.2011, prin ordonanța din 27.01.2011. Prin urmare, ordonanța de punere sub învinuire este afectată de nulitate în baza art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală;

-acuzarea, a indicat în învinuire, că inculpatul a prejudiciat interesele a 13 victime, în lista părților vătămate figurînd 21 de victime. Din toate aceste persoane, prin ordonanța din 09.11.2010 (Vol. I f.d. 94), cauza penală, conform art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost pornită doar în privința faptelor pretinse a fi prejudiciabile îndreptate împotriva victimelor: 1) Cerescu Dorina, 2) Gurschii Leonid, 3) Draguțan Boris, 4) Gurschii Ion, 5) Lungau Sofia, 6) Cerchin Ivan. Respectiv, capetele de acuzație ce se referă la pretinsele părți vătămate: Munteanu Vasile, Filipașco Gheorghe, Filipașco Vasilii, Timus Mihail, Tomac Liubovi, Tomac Valentin, Burlacu Ivan, Bruma Ion, Miron Serghei, Miron Elena, Munteanu Pavel, Samson Alexandru, Cerlata Ala, Lungu Ion, Cemețcaia Lidia, SA „Corporația de Finanțare Rurală”, nu au la bază o ordonanță de pornire a urmării penale. Lipsa ordonanței de pornire a urmării penale în privința faptelor pretinse a fi prejudiciabile, îndreptate contra acestor persoane, exclude atragerea la răspundere penală a inculpatului și condamnarea acestuia;

-urmărirea penală în baza art. 361 alin. (2) Cod penal a fost pornită în lipsa actului de sesizare, fără a fi respectate de către OUP prevederile art. 274 alin. (2) Cod de procedură penală;

-rapoartele de expertiză anexate la cauza penală au fost administrate în cadrul altor dosare penale sau civile;

-ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul au fost întocmite cu erori grave, derogări considerabile de la art. 281, 296 Cod de procedură penală, nu conține informația privind data, locul, mijloacele și modul de săvîrșire a infracțiunii, consecințele ei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, a fost admis apelul avocatului Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr și apelul comun al avocaților Vasile Nicoară și Ion Vicol în numele inculpatului Toma Valeriu, a fost casată sentința Judecătoriei Anenii Noi din 30 octombrie 2014 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță după cum urmează:

A fost liberat inculpatul Toma Valeriu de răspundere penală pe art. art. 361 alin.(2) lit.b),d), 196 alin.(4) Cod penal și inculpatul Ciurea Piotr pe art. 361

alin.(2) lit.b),d) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, conform art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

A fost recunoscut vinovat și condamnat Toma Valeriu, în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, la 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea ce dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani.

Inculpatul Ciurea Piotr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, la 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea ce dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani.

Termenul executării pedepsei inculpatului Toma Valeriu a-l calcula din data pronunțării decizii – 22.12.2015, cu includerea în termenul executat al pedepsei, timpul aflării lui în arest din 30.10.2014 până pe 22.12.2015.

Termenul executării pedepsei inculpatului Ciurea Piotr a-l calcula din momentul reținerii acestuia de către organele care pun în executare hotărârile instanțelor judecătorești.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel, a reținut că criticile cu privire la aprecierea probelor invocate de apelanți, în sensul nevinovăției inculpaților, nu sînt argumentate.

Instanța de apel, uzînd de dreptul de a verifica legalitatea și temeinicia sentinței atacate, prin efectuarea atît a unei aprecieri proprii asupra veracității fiecărui mijloc de probă în parte, cît și a unei aprecieri de ansamblu a concluziei finale dedusă din totalitatea probelor administrate, și-a format o convingere intimă, proprie cu privire la starea de fapt și de drept, similară cu cea constatată de prima instanță cu privire la existența infracțiunii, la vinovăția inculpaților, la calificarea faptei reținute în sarcina inculpaților Toma Valeriu și Ciurea Piotr.

A indicat instanța de apel că, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței. Sentința cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute de articolul 394 alin.(1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a statuat că necătfînd că inculpații Toma Valeriu și Ciurea Piotr pe întreg procesul penal au pledat nevinovați, însă această susținere nu este confirmată prin nici o probă administrată în cauză.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpați, instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept al acestora de a nu se auto incrimina or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită penal pentru depunerea declarațiilor intenționat false, decăt în cazurile expres prevăzută de legea procesual penală.

A menționat instanța de apel că versiunile înaintate de inculpați în cadrul audierii pe întreg procesul penal le apreciază critic, or ei au încercat să prezinte o stare de fapt nereală și neplauzibilă, care să le atenueze răspunderea penală, iar

circumstanțele de fapt ale infracțiunii se reliefează din probe administrate de acuzare.

Instanța de apel a conchis că, sunt pertinente, concludente, utile și veridice probele puse la baza condamnării inculpaților Toma Valeriu și Ciurea Piotr în baza art. art.190 alin. (5), 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, cercetate suplimentar în cadrul ședinței instanței de apel:

- declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Corporația de Finanțare Rurală, Mitoglo Pavel; a părții vătămate Gurschi Dorina; părții vătămate Lungu Sofia din cadrul urmăririi penale; declarațiile părților vătămate Muntean Vasile; Gurschi Leonid; Cerchin Ivan; Samson Alexandru; Cerlat Ala; Filipașco Gheorghe; Gurschi Ion; Tomac Valentin; Dragușan Boris; Burlacu Ivan; Miron Elena; Cernețcaia Lidia; Munteanu Pavel; Tomac Liuba; Bruma Ion; martorului Țurcan Feodora; martorului Baci Lilia;

- actul controlului tematic a SRL "Merencon" din 20.11.2009 efectuat de Direcția Generală Control și Revizie a CCCEC (f.d. 250-334, Vol.II);

- scrisoarea de garanție din 19.05.2009 eliberată de către Toma Valeriu prin care ultimul garantează rambursarea împrumutului primit de la AEÎ "Mereni" de persoane fizice în suma totală 1830000 (f.d. 306-315, Vol.III);

- procesul-verbal de ridicare a dosarului de credit al SRL "Merencon" de la BC"Moldova-Agroindbank"SA (f.d. 364, Vol.III);

- procesul-verbal de ridicare a contractelor de împrumut din 17.01.2011 și din 23.09.2011 (f.d. 176, 178, Vol.III);

- procesul-verbal de ridicare al ședințelor consiliului AEÎC din "Mereni" (f.d.158, Vol.III);

- raport de expertiză grafoscopică cu nr.436 din 25.02.2011, nr.450 din 17.02.2012, nr.711 din 20.02.2012, nr.449 din 17.02.2012, nr.448 din 17.02.2012, nr.447 din 16.02.2012, nr.446 din 16.02.2012, nr.445 din 15.02.2012, nr.1019 din nr. 1714 din 06.08.2012, nr.275 din 06.02.2012, 412 din 21.02.2012, nr.313 din 09.02.2012, nr.957din 04.05.2012 (f.d.24, 45, 57, 61, 68, 71, 77, 85, 91, 97, 104, 111, 115, Vol. IV);

- contractele de gaj prin care SRL „Merencon” a pus în gaj bunurile ce aparțin SRL „Merencon” în scopul rambursării împrumuturilor primite de la AEÎ „Mereni”;

- extrasul din Registrul de Stat SRL „Merencon” și prin care s-a constatat, că fondatorul fabricii de conserve este cu pachetul majoritar SRL „Dalivat-Trans”, fondatorul căreia este Toma Valeriu cu pachetul majoritar de acțiuni.

Referitor la condamnarea inculpatului Toma Valeriu în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a reținut că sunt pertinente, concludente, utile și veridice probele cercetate suplimentar în cadrul ședinței instanței de apel:

- declarațiile părții vătămate Pîrău Iurie;

- declarațiile martorului Perju Valentin;

-scrisoarea de garanție din 25.07.2010 eliberată lui Pîrău Iurii de Toma Valeriu, prin care ultimul garantează achitarea sumei de 11200 euro (f.d.202, vol.I);

-ordonanța Judecătorească emisă la 18.05.2010 de către Judecătoria Anenii Noi prin care s-a încasat de la Pîrău Iurie în beneficiul lui Perju Valentin suma de 15232 euro și 3607,79 lei (f.d.22, vol.III).

Instanța de apel a statuat că probele relevate și analizate sînt admisibile, dat fiind că sunt administrate în conformitate cu Codul de procedură penală, aceste probe sînt pertinente, concludente și veridice, iar în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert că inculpații Toma Valeriu și Ciurea Piotr sub pretextul investiției în fabrica de conserve din Mereni, sub garanția, că fabrica va întoarce creditul, abuzînd de încredere, au înșelat lucrătorii fabricii de conserve din Mereni, care pe numele lor au încheiat contracte de împrumut cu AEÎ "Mereni", cît și în scopul dobîndirii mijloacelor financiare au falsificat semnăturile lucrătorilor fabricii de conserve din contractele de împrumut încheiate din numele acestora cu AEÎ "Mereni".

Declarațiile de nerecunoaștere ale inculpaților instanța de apel le-a apreciat critic, care au ca scop doar disculparea acestora de consecințele penale ale faptelor sale, fiind vădit pro cauza. Mai mult ca atît, a constatat că inculpații au avut o poziție oscilantă și neconsecutivă referitor la redarea unor circumstanțe, declarațiile inculpatului Toma Valeriu fiind în contradicție cu cele ale inculpatului Ciurea Piotr.

Astfel, inculpatul Toma Valeriu a declarat că nu a rugat pe nimeni din lucrătorii fabricii SRL „Merencon” să i-a împrumut de la AEÎ „Mereni”, pe cînd inculpatul Ciurea Piotr a afirmat că la începutul anului 2008 Toma Valeriu a dus discuții cu o parte din angajații întreprinderii ca să meargă la AEÎ „Mereni” și să semneze contractele de împrumut.

Inculpatul Toma Valeriu a afirmat că nu a semnat nici o scrisoare de garanție, cu excepția scrisorii din 19.05.2009, pe cînd Ciurea Piotr a afirmat că atît el cît și Toma Valeriu au scris scrisori de garanție prin care au garantat că vor rambursa la timp banii și dobînda aferentă la creditele respective în termenii prevăzuți.

Poziția inculpaților este combătută și prin declarațiile date nemijlocit în fața instanței de fond de către părțile vătămate Lungu Sofia, Gurschi (Ciorescu) Dorina, Gurschi Leonid, Cerchin Ion, Gurschi Ion, Munteanu Vasile, Leahu Sergiu, Cotoman Elena, Cotoman Lilia, Bruma Ivan, Mișcoi Elena, Pisarenco Ana potrivit cărora au fost convinși de către inculpați de a lua împrumut de la AEÎ „Mereni” în vederea achitării salariilor și depășirii situației financiare grea a SRL „Merencon”. Inculpații le explicau angajaților procedura de încheiere a contractelor de împrumut și faptul că SRL „Merencon” își i-a angajamentul de a rambursa creditele pe numele lor.

Iar potrivit declarațiilor părților vătămate Tomac Valentin, Filipașco Vasilii, Timuș Mihail, Tomac Liubovi, Burlacu Ivan, Miron Serghei, Miron Elena, Munteanu

Pavel, Samson Alexandru, Cerlat Ala, Lungu Ion, Cernețcaia Lidia, Draguțan Boris, Scurtu Vladimir, aceștia nu au semnat nici un contract și nu au luat nici un credit de la AEÎ „Mereni”.

A menționat instanța de apel că, elementul material al laturii obiective se realizează printr-o acțiune de inducere în eroare, săvârșită prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate. Prin oricare dintre cele două modalități, inculpatul îi creează părții vătămate o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele folosite în acest sens.

Prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase presupune a face să se creadă, a trece drept reală, existentă, o faptă sau împrejurare care nu există și a fost inventată. Această prezentare frauduloasă, denaturată sau alterată a realității, trebuie să fie aptă de a capta buna - credință, încrederea victimei și să o inducă în eroare, să o amăgească sau să o mențină în eroarea produsă anterior.

Instanța de apel a conchis, că inculpații Toma Valeriu și Ciurea Piotr corect au fost trimiși în judecată pentru comiterea infracțiunii de escrocherie și pentru confecționarea, deținerea, și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi (la caz, contractelor de împrumut care sunt documente oficiale și acordă drepturi), or, cu certitudine s-a stabilit că inculpații sub pretextul investiției în fabrica de conserve din Mereni, sub garanția, că fabrica va întoarce creditul, abuzând de încredere, au înșelat pe lucrătorii fabricii de conserve din Mereni care pe numele lor au încheiat contracte de împrumut cu AEÎ "Mereni", cât și în scopul dobândirii mijloacelor financiare au falsificat o parte din semnăturile lucrătorilor fabricii de conserve din contractele de împrumut încheiate din numele acestora cu AEÎ "Mereni".

A conchis instanța de apel că din actele dosarului rezultă fără dubiu intenția inculpaților Toma Valeriu și Ciurea Piotr de a induce în eroare părțile vătămate în scopul dobândirii pe nedrept a sumelor bănești de la AEÎ "Mereni", deoarece părțile vătămate au fost înșelate privind achitarea salariilor și investirea mijloacelor financiare în materie primă, înșelarea acestora având un rol determinant în încheierea contractelor de împrumut, fără această eroare părțile vătămate nu ar fi realizat convenția, în condițiile stipulate.

La caz, în calitate de mijloc de înșelare a părților vătămate în scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești, inculpații au utilizat promisiuni false privind achitarea salariilor și depășirea situației financiare grea în care se afla fabrica de conserve din Mereni, creând părților vătămate o reprezentare greșită a realității cât privește investirea banilor în necesitățile fabricii.

A indicat instanța de apel că faptul că mijloacele financiare au fost ridicate pentru ca ulterior să fie utilizate în scopuri proprii infracționale este confirmat și de martorii F. Țurcan, L. Baciuc potrivit cărora, banii erau eliberați lui Toma Valeriu și lui Ciurea Piotr, lucrătorii fabricii numai semnau contractele și bonurile de plată. Iar, partea vătămată Dorina Gurschi în cadrul ședinței instanței de apel a confirmat

faptul că mijloacele financiare și scrisorile de garanție nu erau trecute prin contabilitate.

Instanța de apel a reținut că acțiunile pe care le-au întreprins inculpații și anume întocmirea scrisorilor de garanție, erau efectuate cu scopul de a demonstra părților vătămate caracterul „legitim” al acțiunilor sale, creîndu-le părților vătămate o falsă reprezentare privind investirea banilor în necesitățile fabricii de conserve Mereni, cât și achitarea salariilor angajaților.

În menținerea poziției sale, instanța de apel a reținut că afirmațiile părților vătămate Tomac Valentin, Filipașco Vasilii, Timuș Mihail, Tomac Liubovi, Burlacu Ivan, Miron Serghei, Miron Elena, Munteanu Pavel, Samson Alexandru, Cerlat Ala, Lungu Ion, Cernețcaia Lidia, Draguțan Boris referitor la nesemnarea contractelor de împrumut, în coroborare cu rapoartele de expertiză grafoscopice realizate pe cauză, pun în evidență faptul că inculpații au folosit manopere dolosive exprimate prin falsificarea contractelor de împrumut în scopul însușirii mijloacelor financiare ridicate de la AEÎ „Mereni”.

Elementul subiectiv în cazul infracțiunii de escrocheriei constă în intenție directă, inculpatul își dă seama că desfășoară o activitate de inducere în eroare și că prin aceasta produce o pagubă, urmare a cărei împlinire o urmărește în vederea realizării unui folos material injust (intenție calificată prin scop).

A menționat instanța de apel că, din cercetări a rezultat că inculpații Toma Valeriu și Ciurea Piotr au acționat cu bună știință în scopul inducerii în eroare a părților vătămate la momentul primirii mijloacelor bănești ca împrumuturi în vederea presupusei investiții în fabrica de conserve care în cadrul procesului penal s-a constatat că nu au făcut-o. La fel, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției lipsa de fundamente economice și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, lipsa de activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului, prezentarea informației despre persoane juridice false. La momentul primirii mijloacelor bănești, fabrica de conserve Mereni nu avea o activitate aducătoare de venit, iar potrivit declarațiilor părții vătămate Gurschi Dorina, Toma Valeriu pune pe contul SRL “Merencon” sume de bani din numele fondatorilor, ca împrumut, care se achitau pentru creditele luate de fabrică orî dobânzile la creditele respective.

A statuat instanța de apel că, este dovedit prin probe concludente și just interpretate faptul cauzării părții vătămate Pîrău Iurie de către inculpatul Toma Valeriu de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece inculpatul Toma Valeriu, deși n-a dobândit ilicit bunurile părții vătămate Pîrău Iurie, totuși, în scopul achitării salariilor angajaților întreprinderii, prin înșelăciune și abuz de încredere, l-a determinat pe Pîrău Iurie să împrumute de la Perju Valentin suma de 11200 euro pe un termen de rambursare pînă la 25.03.2009 pentru ca după expirarea termenului rambursării

împrumutului a refuzat restituirea acestuia, astfel cauzându-i lui Pîrău Iurie daune în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a conchis că nu poate fi reținut argumentul apelanților privind achitarea inculpaților invocînd că faptele descrise de către instanță ca fiind prejudiciabile, nu reprezintă altceva decît elemente ale raportului juridic civil care urmează a fi soluționat în cadrul unui proces civil.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civile se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

Limita între relații civile și o escrocherie este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei, prin abuz de încredere și înșelăciune. Lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

A conchis instanța de apel că este evident că dobîndirea de bunuri prin înșelăciune a fost realizată de către inculpații Toma Valeriu și Ciurea Piotr cu premeditare, mizînd pe realizarea simulării unor raporturi civile de către inculpați prin intermediul unor manopere frauduloase în scopul evitării răspunderii penale pentru dobîndirea mijloacelor financiare prin înșelăciune, punerea părților vătămate în imposibilitatea recuperării prejudiciului cauzat și crearea posibilității lui Toma Valeriu și Ciurea Piotr de a dispune ulterior de mijloacele bănești în scopuri personale.

Folosirea metodelor frauduloase (promisiuni false privind investirea în necesitățile fabricii de conserve, achitarea salariilor) atestă prezența scopului de cupiditate al inculpaților și înșelarea părților vătămate, avînd un rol determinant la încheierea contractelor de împrumut cu AEÎ „Mereni”, deoarece au surprins buna credință a părților vătămate, ca urmare justifică intervenirea legii penale, or părțile vătămate la momentul încheierii contractelor de împrumut, cunoscînd despre faptul că nu vor fi folosite în interesele întreprinderii, dar însușite în scopuri personale, ar fi renunțat de a încheia contractele de împrumut cu AEÎ „Mereni”.

A statuat instanța de apel că împrejurarea că în cadrul ședinței instanței de apel părțile vătămate și-au modificat poziția, declarînd că nu au careva pretenții față de Toma Valeriu, nu schimbă situația de fapt, încadrarea juridică dată faptelor acestuia și nu duce la eliberarea de răspunderea penală pentru faptele săvîrșite.

Instanța de apel a indicat că argumentul apelanților precum că inculpații au fost condamnați în lipsa elementelor infracțiunii nu este susținut de actele dosarului, întrucît sentința este motivată, în cuprinsul acesteia fiind prezentate, pe

larg, situația de fapt, probele administrate, precum și analiza elementelor constitutive ale infracțiunii față de care s-a dispus condamnarea inculpaților.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a apreciat că situația de fapt a fost temeinic stabilită în baza unei analize atente și obiective a întregului ansamblu probator administrat atât în faza de urmărire penală, cât și în mod direct și nemijlocit de către instanța de apel, fapta reținută în sarcina inculpaților Toma Valeriu și Ciurea Piotr, fiind just încadrată juridic, încadrare ce corespunde situației de fapt reținute, fiind întrunite elementele tragerii la răspundere penală a inculpaților sub aspectul infracțiunilor ce i se rețin în sarcină – art. art. 190 alin. (5), 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, iar în sarcina inculpatului Toma Valeriu și infracțiunea prevăzută de art. 196 alin.(4) Cod penal.

Referitor la argumentul avocaților V. Nicoară și I. Vicol privind necesitatea achitării inculpatului Toma Valeriu indicând la pretinsele încălcări procesual-penale comise de către organul de urmărire penală ce ține de încălcarea prevederilor art. 94 Cod de procedură penală, de expirarea termenului de 3 luni de ținare în calitate de bănuț a lui Toma Valeriu și ca rezultat invocând afectarea urmăririi penale, ceea ce prin prisma art. 251 Cod de procedură penală, impune că actele procedurale sunt lovite de nulitate, instanța de apel a indicat că deși criticile cu privire la pretinsele încălcări procesual-penale comise de către organul de urmărire penală sunt înșiruite pe mai multe pagini, motivele invocate de apelanți, în acest sens, nu sînt argumentate din punct de vedere juridic.

Din conținutul apelului nu se desprinde vre-un motiv de natură juridică ce se referă la cazul în care ar rezulta încălcarea esențială a legii, soldată cu casarea sentinței atacate din motivul, că inculpatul a fost privat de dreptul la un proces echitabil.

Potrivit jurisprudenței CEDO, probele obținute într-un mod ilegal nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil. Astfel, CEDO a precizat, în cazul Schenk c. Elveției (hotărîrea din 12 iulie 1988), că utilizarea unei înregistrări ce poartă semnele ilegalității, din motiv că nu a fost ordonată de către judecătorul de instrucție, nu este o încălcare a unui proces echitabil, deoarece apărarea a avut posibilitatea de a contesta autenticitatea înregistrărilor în termenii și modul stabilit prin lege.

În acest context, instanța de apel a menționat că, prin prisma art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, inculpatul poate invoca nulitatea relativă a actelor procedurale, dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță, iar potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că la momentul prezentării materialelor de urmărire penală (f.d. 390, Vol. IV), atât inculpatul, cât și avocatul acestuia nu au invocat obiecții sau cereri privind anularea cărorva probe, acceptând legalitatea administrării probelor.

Instanța de apel a menționat că nu poate fi reținut nici argumentul apelanților privind încălcarea termenului de 3 luni de ținere în calitate de bănuît în privința lui Toma Valeriu or, potrivit art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, persoana este recunoscută în calitate de bănuît prin emiterea ordonanței de recunoașterii în calitate de bănuît. Astfel că, termenul de 3 luni de ținere în calitate de bănuît urmează a fi calculat din momentul emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît, dar nu din momentul pornirii urmăririi penale, după cum invocă apărarea.

Mai mult ca atât, nici pe parcursul urmăririi penale, nici la finalizarea acesteia, nici inculpatul, cât și avocatul acestuia nu au contestat în nici un fel ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală, îndeosebi în contextul depășirii termenului de trei luni de zile de menținere a calității procesuale de bănuît a lui Toma Valeriu.

Cu privire la răspunderea penală a inculpatului Toma Valeriu în baza art. art. 361 alin.(2) lit.b),d), 196 alin.(4) Cod penal și a inculpatului Ciurea Piotr în baza art. 361 alin.(2) lit.b),d) Cod penal, instanța de apel a statuat că se consideră inadmisibilă aplicarea pedepsei, dat fiind că a intervenit termenul de prescripție prevăzut la articolul 60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că inculpații Toma Valeriu și Ciurea Piotr se liberează de răspundere penală deoarece de la săvârșirea infracțiunii, anul 2008, pînă la ziua pronunțării deciziei au expirat mai mult de 5 ani.

A constatat instanța de apel, că în cauză a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală a inculpatului Toma Valeriu în baza art. art. 361 alin.(2) lit.b),d), 196 alin.(4) Cod penal și a inculpatului Ciurea Piotr în baza art. 361 alin.(2) lit.b),d) Cod penal și potrivit legii, se impune soluția de încetare a procesului penal în privința inculpaților pe aceste capete de acuzare.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Toma Valeriu și Ciurea Piotr în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 Cod penal, în procesul de individualizare a sancțiunii penale stabilite, luând în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, că infracțiunea imputată inculpaților este deosebit de gravă comisă cu intenție, gradul de pericol social al faptelor pe care instanța l-a apreciat ca fiind ridicat raportat la faptul că inculpații au indus în eroare mai multe persoane, prejudiciile foarte mari cauzate părților vătămate, urmările ce se puteau produce în lipsa intervenției organelor de anchetă, folosirea de mijloace frauduloase pentru comiterea faptelor, de personalitatea inculpaților: Ciurea Piotr fără antecedente penale, Toma Valeriu anterior judecat, la evidența

medicului narcolog sau psihiatru nu se află, lipsa circumstanțelor excepționale, atenuante sau agravante.

Ținând cont de circumstanțele cauzei enunțate, de persoana inculpaților, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepselor aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, instanța de apel a apreciat că scopul pedepselor poate fi atins numai prin dispunerea executării lor în regim de detenție, în limita minimă a sancțiunii prevăzute de norma încriminată, considerînd-o una echitabilă.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, recursuri ordinare declară avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatului Toma Valeriu Grigore și avocatul Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr Ivan.

6.1. Avocatul Nicoară Vasile în recursul declarat în numele inculpatului Toma Valeriu, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor judecătorești, dispunerea rejudecării cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care Toma Valeriu să fie achitat.

În motivarea recursului avocatul a indicat următoarele argumente:

- consideră că au fost admise erori grave de drept care s-au soldat cu vicii fundamentale;

- invocă nulitatea actelor emise în cadrul urmăririi penale, în temeiul art.230 Cod de procedură penală, pe motiv că învinuirea a fost înaintată după ce a încetat de drept calitatea de bănuit;

- la nivel național există o practică uniformă și accesibilă în materia acuzațiilor penale (decizia CSJ nr. 1ra-357/08 din 25.04.2008 și nr. 1ra-903/13 din 26.11.2013 în cauza penală Ternovski Alexandr);

- invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, că instanța de judecată internațională prin hotărîre pe un alt caz a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, consideră că în speță este relevantă cauza Damascan- recurs în anulare 30;

- instanța de apel a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO sub aspectul garanțiilor inerente acestui drept - principiul contradictorialității, egalității armelor, dreptul la apărare;

- instanța de apel nu a ținut cont „de totalitatea procedurilor în ordinea de drept internă” - art. 8 Cod de procedură penală prezumția nevinovăției; art. 19 alin. (1) Cod de procedură penală accesul liber la justiție, art. 24 Cod de procedură penală principiul contradictorialității procesului, art. 101 Cod de procedură penală aprecierea probelor, inclusiv principiul nemijlocității, art. 371 Cod de procedură penală citirea în ședința de judecată a declarațiilor martorului; art. 372 Cod de procedură penală examinarea corpurilor delictive, art. 373 Cod de procedură penală cercetarea documentelor și a proceselor-verbale ale acțiunilor procesuale, etc;

- instanța de apel nu a „evaluat direct probele”, nu a examinat în ședința de judecată elementele de fapt ale cauzei. Procurorul nu a prezentat, respectiv instanța de judecată nu a examinat nici un înscris din dosar, fapt ce se confirmă

prin înregistrările audio a ședinței de judecată și conținutul procesului-verbal (Vol. VIII f.d. 33-27);

- instanța de apel a interzis părții apărării să participe la examinarea înscrisurilor sau să înainteze obiecții în privința probelor prezentate de procuror (Vol. VIII f.d. 32);

- invocă că în speță, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, în actele procesual-juridice nu s-a fixat coincidența semnelor faptei pretinse a fi prejudiciabile cu semnele componenței de infracțiune, care o încadrează; Pretinsa faptă prejudiciabilă a fost transcrisă din conținutul rechizitoriului, fără a i se da o încadrare juridică așa după cum impune art. 113 Cod penal;

- învinuirea formulată în rechizitoriu, pe toate capetele de acuzație este una iluzorie. Contrar prevederilor art. art. 281 alin. (2); 296 alin. (2) Cod de procedură penală, învinuirea nu conține informația privind data, locul, mijloacele și modul de săvârșire a infracțiunii, consecințele ei. În speță, la înaintarea învinuirii, nu s-a ținut cont de prevederile art. 113 Cod penal în coroborare cu art. 51, 52 Cod penal;

- la examinarea cauzei instanța de apel plasându-se de partea acuzării, care nu a contestat sentința ilegală, a încercat să repare unele erori agravând situația inculpatului în propria cale de atac contrar constatărilor cu valoare de principiu expuse în Hotărârea CEDO în cauza Ștefan c. României;

- inculpatul nu a fost învinuit că ar fi comis acțiuni ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, iar instanța de judecată nu a constatat că Toma Valeriu ar fi dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. În așa mod, nu poate fi justificată condamnarea inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal. Elementele acuzațiilor penale și a pretinselor fapte prejudiciabile, reținute în sarcina inculpatului, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art. 196; 361 Cod penal. Respectiv condamnarea inculpatului în baza acestor norme este nejustificată. Faptele descrise de instanța de judecată ca fiind prejudiciabile, prevăzute de legea penală, nu reprezintă altceva decât elemente ale raportului juridic civil;

- instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor părții;

- instanța de apel nu s-a pronunțat referitor la argumentul privind lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii;

- invocă că în speță lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunilor în raport cu care Toma Valeriu a fost recunoscut culpabil;

- instanța de apel, contrar garanțiilor oferite de art. 6 & 1; 6 & 3 CEDO, nu s-a expus, nu a analizat prin decizie și nu și-a motivat soluția în raport cu faptele, indicate supra - care au puterea lucrului judecat. Respectiv, instanțele de judecată au admis erori grave de fapt, care au afectat soluția, hotărârile adoptate nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția- temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Grigorii Placinta în recursul declarat în numele inculpatului Ciurea Piotr, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură

penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, dispunerea rejudecării cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ciurea Piotr să fie achitat.

În motivarea recursului avocatul a indicat următoarele argumente:

- consider că prin decizia instanței de apel faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- inculpatul Ciurea Piotr a declarat că ocupa funcția de director de producere la fabrica „Merencom” și nu avea acces la mijloacele bănești. Personal nu a semnat nici un contract pe nume străin și nici bani nu a primit. Toți banii erau transmiși în contabilitate;

- în sentința de condamnare s-a motivat cu probele obținute la urmărirea penală, copiind rechizitoriul, dar nu cele cercetate în ședința de judecată, iar instanța de apel în loc, să repare erorile comise de prima instanță, prin decizia pronunțată la fel le-a folosit ca probe veridice;

- instanța de fond nu a luat în considerație dispoziția alin. (4) art. 101 Cod de procedură penală, prin care instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate, iar instanța de apel la fel a pus la baza învinuirii inculpatului Ciurea Piotr probele acumulate la urmărirea penală a declarațiilor părților vătămate Gurschi Dorina, Muntean Vasile, Cerchin Ivan, Draguțan Boris, Țurcan Feodora;

- apărătorul critică modul de apreciere a probelor efectuat de către instanțele judecătorești privitor la vinovăția lui Ciurea Piotr în săvârșirea infracțiunii imputate;

- a menționat că, în ședința de apel a fost prezentată cererea de admitere a creanței în sumă de 1135000 lei cu lista persoanelor, inclusiv toate părțile vătămate, și tabelul de validare al creanțelor a fabricii de conserve „Merencom” SRL își asumă achitarea datoriilor de împrumut. Referitor la această probă prezentată în ședința instanței de apel, dat fiind faptul că a apărut în timpul aflării cauzei penale în procedură de apel, instanța nu s-a expus;

- consideră că decizia instanței de apel a fost pronunțată cu încălcarea prevederilor art.388 Cod de procedură penală;

- în ședințele de judecată nu au fost prezentate probe concludente și pertinente de săvârșire a infracțiunilor imputate lui Ciurea Piotr și acțiunilor sale li s-a dat o încadrare juridică greșită.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.11) Cod de procedură penală, procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursurilor ordinare declarate în cauză, deoarece hotărârea atacată este legală, întemeiată și nu conține erori de drept.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Instanța de recurs ordinar verifică legalitatea hotărârilor atacate în limitele motivelor invocate de recurent în baza temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Colegiul lărgit menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

8.1. Cu referire la recursul avocatului Nicoară Vasile declarat în numele inculpatului Toma Valeriu în care se invocă drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; că nu au fost întrunite elementele infracțiunii; că instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză; că norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție”*, Colegiul lărgit constată că, de fapt, recurentul critică modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Mai mult ca atât, recurentul invocând faptul, că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu a indicat în ce constă această eroare.

Instanța de recurs menționează, că nici unul din temeiurile la care se referă autorul recursului nu și-a găsit confirmare din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Concluziile instanței de apel expuse în decizia atacată sunt juste și se confirmă prin cumulul de probe indicate în ea.

În acest sens Colegiul lărgit menționează, că criticile formulate în temeiul prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, au format obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel și cărora aceasta le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în pct. 5 al prezentei decizii, referindu-se la toate motivele relevante invocate în cererile de apel, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală și avînd în vedere faptul că hotărîrea atacată a fost verificată și în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, în sensul că nu s-au identificat și alte motive care să condiționeze casarea acesteia.

Totodată, motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticile formulate de recurent nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării hotărîrii contestate, ca fiind ilegală.

Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărîrii instanței de fond, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei, astfel, constatîndu-se lipsa temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În afară de aceasta, recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. 1) pct. 8) Cod de procedură penală, considerînd că nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs consideră declarative argumentele recurentului precum că *“în speță, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, în actele procesual-juridice nu s-a fixat coincidența semnelor faptei pretinse a fi prejudiciabile cu semnele componenței de infracțiune, care o încadrează; pretinsa faptă prejudiciabilă a fost transcrisă din conținutul rechizitoriului, fără a i se da o încadrare juridică; că învinuirea formulată în rechizitoriu, pe toate capetele de acuzație este una iluzorie; că instanța de judecată nu a constatat că Toma Valeriu ar fi dobîndit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere; că în speță lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunilor în raport cu care Toma Valeriu a fost recunoscut culpabil”*, deoarece aceste afirmații sunt combătute prin probele cercetate și verificate de către instanța de apel.

Colegiul lărgit susține concluziile instanței de apel, că argumentul apărării precum ca între părți au existat *relații civile* este neîntemeiat, deoarece în speță acțiunile inculpaților *au depășit* limitele cadrului civil, trecînd în sfera penalului.

Delimitarea *escrocheriei*, de încălcarea normelor de drept civil, urmează a fi percepută corect, luînd în considerație două aspecte de maximă importanță și

anume: *atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunului și disponibilitatea efectivă a acestuia de a-și executa angajamentele.*

Limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este *latura subiectivă*, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin *abuz de încredere și înșelăciune*.

Lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

Colegiul lărgit invocă că, potrivit prevederilor art. 27 alin.(1) Cod de procedură penală, judecătorul și persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Colegiul lărgit atestă că instanța de apel la pronunțarea deciziei adoptate s-a condus de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, dînd apreciere probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind vinovăția lui Toma Valeriu și Ciurea Piotr în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-le stabilită o pedeapsă echitabilă și anume cîte 8 (opt) ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea ce dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de trei ani, iar referitor la învinuirea în baza art. 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, au fost liberați inculpații Ciurea Piotr și Toma Valeriu de răspundere penală, iar ultimul și în baza art. 196 alin. (4) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, conform art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

Cu referire la critica deciziei instanței de apel sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. 1) pct. 15) Cod de procedură penală, considerînd că instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

În recursul declarat apărarea a invocat "*că instanța de apel a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO sub aspectul garanțiilor inerente acestui drept - principiul contradictorialității, egalității armelor, dreptul la apărare; că instanța de judecată internațională prin hotărîre pe un alt caz a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, invocînd că în speță este relevantă cauza Damascan- recurs în anulare 30*".

În ce privește pretinsa încălcarea a art. 6 § 1 din Convenție și referirea recurentului la practica CtEDO, Colegiul lărgit menționează că acestea nu sunt aplicabile speței judecate.

Colegiul lărgit apreciază că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CoEDO. În același context, Colegiul lărgit menționează că, deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a clarificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk vs. Olanda, din 19.04.1994*).

Or, modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani vs. Spania, din 09.12.1994*).

Astfel, verificând procesele-verbale ale ședințelor de judecată a instanței de apel și lecturând textul deciziei, rezultă că instanța ierarhic inferioară a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, și-a motivat soluția adoptată punând la baza acesteia probele administrate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, fapt care se confirmă prin procesul-verbal al ședințelor de judecată. Ținând cont de cele menționate Colegiul lărgit conchide că conținutul deciziei corespunde prevederilor legale sus menționate fiind oferite răspunsuri la toate motivele relevante invocate în apel.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Cu referire la temeiul invocat de recurent în baza pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul lărgit reține următoarele.

Pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală poate fi invocat atunci când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare.

Or, se menționează că la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze anterioare a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Mai mult, se mai reține și faptul că, în spețe care pun problema divergenței de jurisprudență, rolul Curții nu este acela de a constata din oficiu asupra căror cauze s-au aplicat diferit normele de drept, ci acestea trebuie să fie indicate expres în textul recursului, pentru a fi supuse verificării.

Totodată, în această ordine de idei este necesar de menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat deja în jurisprudența sa, că simpla existență a unei abordări jurisprudențiale diferite, la nivelul instanțelor naționale, asupra unor spețe similare, nu implică în mod automat o violare a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, Curtea a admis că o unificare a jurisprudenței naționale necesită o anumită perioadă de timp, astfel încât un interval rezonabil în

care coexistă mai multe soluții jurisprudențiale asupra unor situații similare, este compatibil cu dreptul la un proces echitabil.

Prin urmare, Colegiul lărgit conchide că motivarea recursului avocatului prin prisma pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei de recurs.

Nu este acceptat de Colegiul lărgit nici motivul invocat în recurs cu referire la încălcarea dreptului la apărare în instanța de apel, prin interzicerea de a face obiecții recurentului (f.d. 32 Vol. VIII), fiindcă recurentului după verificarea probelor i s-a oferit posibilitatea să se expună asupra admisibilității probelor (f.d. 37 Vol. VIII), apoi recurentului i s-a oferit cuvânt în dezbateri (f.d. 37-39 Vol. VIII), unde recurentul și-a expus detaliat poziția de apărare.

La motivul recurentului că în sentință nu este dată calificarea acțiunilor inculpaților, Colegiul lărgit constată, că în sentință (f.d. 30 verso Vol. VI) se conține calificarea acțiunilor inculpaților dată de prima instanță, care a fost menținută și de instanța de apel.

8.2. Cu referire la temeiul invocat în recurs de avocatul Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr în baza pct. 12) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că „faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”, Colegiul lărgit atestă că, o astfel de eroare în speța dată nu se constată deoarece supunând verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept invocată în baza pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul lărgit a statuat ca fiind legală și întemeiată concluzia instanței de apel privind recunoașterea vinovăției inculpatului Ciurea Piotr în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, concluzie pe care instanța de recurs și-a însușit-o și în acest sens nefiind necesară o reinterpretare.

Mai mult ca atât, recursul nu conține o motivare în baza cărei norme urmau a fi încadrate acțiunile inculpatului Ciurea Piotr decât cele incriminate conform art. 190 alin. (5) Cod penal, respectiv în situația în care inculpatul nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate, Colegiul lărgit nu întrevide necesitatea reîncadrării acțiunilor inculpatului într-o altă normă penală.

Astfel, Colegiul lărgit conchide că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelurilor și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor avocaților, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele avocaților inculpaților, precum că Toma Valeriu și Ciurea Piotr nu au comis infracțiunile incriminate prin rechizitoriu, sunt neîntemeiate și contravin materialelor cauzei, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpați în comiterea infracțiunii date, nu poate servi temei de achitare a acestora, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția acestora în comiterea infracțiunilor

incriminate și este apreciată de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursurilor declarate.

În concluzia celor expuse, Colegiul lărgit atestă, că temeiurile de drept invocate de recurenți, prescrise la pct. 6), 8), 15), 16) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar la judecarea cauzei în ordine de apel instanța a respectat prevederile legale relevante, motiv pentru care Colegiul lărgit conchide, că asupra recursurilor în cauză urmează să pronunțe soluția prevăzută de la art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală – respingerea recursurilor ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatului Toma Valeriu Grigore și de avocatul Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr Ivan, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, în cauza penală privindu-i pe **Toma Valeriu Grigore și Ciurea Piotr Ivan.**

Decizia este irevocabilă.

Decizia integrală pronunțată la **08 iulie 2016.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Moraru Petru

O P I N I E S E P A R A T Ă

în conformitate cu prevederile art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală (în cauza Toma Valeriu și Ciurea Piotr)

1. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2016 a fost adoptată următoarea soluție în cadrul judecării recursului ordinar în cauza indicată:

„Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatului Toma Valeriu Grigore și de avocatul Grigorii Placinta în numele inculpatului Ciurea Piotr Ivan, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, în cauza penală privindu-i pe **Toma Valeriu Grigore și Ciurea Piotr Ivan**”.

2. Nu am susținut soluția adoptată și am propus o altă soluție, de a admite recursurile ordinare declarate, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 435 alin. 2) pct. c) Cod de procedură penală.

2.1 Consider, că de către instanța de apel a fost comisă eroarea de drept, prevăzută de art. 427 al. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece la examinarea cauzei instanța de apel n-a ținut cont și n-a respectat prevederile art. 414 și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, care stabilesc modalitatea judecării apelului și specifică, că instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate în prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul verbal și că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele n-au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal, iar decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

2.2. Astfel, consider, că instanța de apel, casînd sentința primei instanțe n-a constatat faptele inculpaților, limitîndu-se la fraza: ”starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul hotărîrii „ (f. d. 72 v. VIII), în condițiile cînd prin sentința primei instanțe n-a fost indicată norma penală cu referire la acțiunile fiecărui inculpat și pe fiecare episod în parte (f. d. 27 verso – 28) punctul 1 al sentinței) și, respectiv, f. d. 30 verso (punctul 24, 25 al sentinței) v. VI).

2.3. De asemenea, verificînd textul deciziei atacate și procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, se constată, că la baza deciziei au fost

puse declarații și probe materiale, care n-au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel.

Astfel, n-au fost verificate în instanța de apel declarațiile inculpatului Ciurea P. nici de la urmărirea penală, nici din instanțele de judecată, însă acestea figurează în decizia instanței de apel (f. d. 72 v. VIII).

În instanța de apel n-au fost verificate declarațiile inculpatului Toma Valeriu nici de la urmărirea penal, nici din ședința primei instanțe, în decizie fiind fixate doar declarațiile acestuia din cadrul ședinței instanței de apel (f. d. 72 v. VIII).

Cu toate acestea, instanța de apel le dă apreciere, indicînd :”Versiunile înaintate de inculpați în cadrul audierii pe întreg procesul penal Colegiul le apreciază critic...” (f. d. 74, v. VIII), „... Toma Valeriu și Ciurea Piotr care au negat constant comiterea faptelor, Ciurea afirmînd că banii primiți în baza contractelor de împrumut au fost primiți și trecuți prin contabilitatea fabricii, unde s-au folosit pentru organizarea producției. Nu a primit nici un leu din sumele primite ca credite și nu a semnat nici un contract din numele lucrătorilor fabricii” (f. d. 78 vol. VIII) ; „... se constată că inculpații au avut o poziție oscilantă și neconsecutivă referitor la redarea unor circumstanțe, declarațiile inculpatului Toma Valeriu fiind în contradicție cu cele ale inculpatului Ciurea Piotr”, (f. d. 79 v. VIII).

N-au fost verificate în instanța de apel și n-au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată, dar au fost puse la baza deciziei atacate declarațiile martorilor Turcan Teodora și Baci Lilia (f. d. 80 v. VIII).

Declarațiile părții vătămate Dorina Gurschi din cadrul instanței de apel contrazic declarațiilor făcute în cadrul urmăririi penale, însă acest fapt n-a fost verificat.

La baza deciziei atacate au fost puse probe materiale, care n-au fost verificate în instanța de apel și care nu figurează în procesul-verbal al ședinței de judecată:

- scrisoarea de garanție din 19.05.2009 eliberată de către Toma Valeriu prin care ultimul garantează rambursarea împrumutului primit de la AEÎ "Mereni" de persoane fizice în suma totală 1830000 (f.d. 306-315, Vol.III);

- procesul-verbal de ridicare a dosarului de credit al SRL "Merencon" de la BC"Moldova-Agroindbank"SA (f.d. 364, Vol.III);

- procesul-verbal de ridicare a contractelor de împrumut din 17.01.2011 și din 23.09.2011 (f.d. 176, 178, Vol.III);

- Procesul-verbal de ridicare al ședințelor consiliului AEÎC din Mereni (f.d.158, Vol.III);

-raport de expertiză grafoscopică cu nr.436 din 25.02.2011, nr.450 din 17.02.2012, nr.711 din 20.02.2012, nr.449 din 17.02.2012, nr.448 din

17.02.2012, nr.447 din 16.02.2012, nr.446 din 16.02.2012, nr.445 din 15.02.2012, nr.1019 din nr. 1714 din 06.08.2012, nr.275 din 06.02.2012, 412 din 21.02.2012, nr.313 din 09.02.2012, nr.957 din 04.05.2012 (f.d.24, 45, 57, 61, 68,71, 77, 85,91,97,104,111,115, Vol. IV);

- contractele de gaj prin care SRL „Merencon” a pus în gaj bunurile ce aparțin SRL „Merencon” în scopul rambursării împrumuturilor primite de la AEÎ „Mereni”;

-scrisoarea de garanție din 25.07.2010 eliberată lui Pîrău Iurii de Toma Valeriu, prin care ultimul garantează achitarea sumei de 11200 euro (f.d.202, vol.I).

2.4. De asemenea consider că instanța de apel la examinarea cauzei a depășit limitele învinuirii înaintate, deoarece cu referire la învinuirea adusă inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 al. (4) Cod penal cu referire la partea vătămată Pîrău Iu., indicînd că Toma V., deși n-a dobîndit ilicit bunurile părții vătămate Pîrău Iu., totuși, cu scopul achitării salariilor angajaților întreprinderii, prin înșelăciune și abuz de încredere, **L-a determinat pe Pîrău Iurie să împrumute de la Perju Valentin suma de 11200 euro** pe un termen de rambursare pînă la 25.03.2009...” (f. d. 81 v. VIII), deoarece în învinuirea înaintată Toma V. acesta este învinuit de faptul, că Pîrău Iu. , avînd încrederea în promisiunile lui Toma V., „... a împrumutat de la Perju Valentin 11200 euro”, tot așa este indicat în decizia instanței de apel (f.d. 68 v. VIII), ca fiind constatat de către prima instanță, a cărei sentință a casat-o, dar a considerat că constatările de fapt și de drept al căreia au fost corecte.

În opinia mea, erorile de drept indicate nu pot fi corectate în cadrul judecării recursurilor, și, fără careva rezerve, duc la casarea deciziei atacate, **deoarece afectează decizia contestată**, lezînd substanțial drepturile inculpaților, prevăzute de art. 6 CEDO.

Astfel, consider, că în condițiile existenței erorilor de drept indicate, decizia instanței de apel urma să fie remisă la rejudecare pentru ca instanța de apel, în cadrul examinării cauzei, cu respectarea prevederilor legale, care reglementează modul de examinarea a cauzei, să dea răspuns la toate argumentele apărării.

Judecător

Nadejda Toma